

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

О. П. Кравчук, канд. пед. наук

Процес модернізації освітнього середовища України на засадах компетентнісного підходу триває понад десять років. Він забезпечується нинішньою освітньою політикою країни, що підтверджується підписанням Президентом України 5 вересня 2017 року Закону України «Про освіту». Саме тому розроблення моделей реалізації компетентнісного підходу на всіх ступенях освіти є актуальним завданням науковців і практиків.

У ході дослідження виявлено, що ті старшокласники, які відчують задоволення власних пізнавальних потреб під час навчання за певним профілем, вдоволені також результатами свого навчання, незважаючи на зовнішні оцінки; вчителі, які працюють з внутрішньо вмотивованими учнями, висловлюють бажання методично й теоретично фахово розвиватися (незалежно від їхнього офіційного рівня кваліфікації); рівень правопорушень та асоціальних проявів серед старшокласників, які отримують моральну підтримку (розуміння) від значущих для них дорослих (батьків, учителів,

опікунів) та відчувають упевненість у соціальній підтримці їхніх справ, значно нижчий ніж у їх однолітків; компетентнісний результат навчання в загальноосвітньому навчальному закладі можна відстежити й оцінити в основному після закінчення навчання за життєвими й фаховими досягненнями людини тощо. На компетентнісний результат навчання надзвичайно впливають розуміння вчителем власної ролі у результативності шкільного навчально-виховного процесу та відповідальності за результати своєї педагогічної діяльності. Субкультурна різноманітність сучасного суспільства ускладнює уніфікацію моделі реалізації компетентнісного підходу.

Для створення структурно-функціональної моделі реалізації компетентнісного підходу в процесі конструювання змісту профільного навчання в єдності його інваріантної і варіативної складових необхідно спиратися на виявлене освітнє замовлення, через яке формується зміст базової програми забезпечення індивідуального освітнього розвитку учня загальноосвітнього навчального закладу, орієнтованої на певний компетентнісний результат. Таким чином, відповідно до державного освітнього замовлення, соціокультурних освітніх потреб територіальних громад, освітнього запиту старшокласника, освітнього запиту його родини формулюються (виявляються) освітня мета, історико-культурні передумови, економіко-культурні вподобання і прагнення, ідеальний образ громадянина та ідеальний образ суспільно корисної та соціально адаптованої поведінки, характерні для певної громади. Як результат, отримаємо документи з описом ролі й місця загальноосвітнього навчального закладу в розвитку територіальної громади та програму освітнього розвитку територіальної громади. Це стає підставою для розроблення базової програми забезпечення індивідуального освітнього розвитку учня загальноосвітнього навчального закладу, орієнтованої на певний компетентнісний результат – своєрідної соціальної угоди, яка забезпечує модернізацію освітнього середовища і досягнення поставленої освітньої мети.